Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming
Onderwijsinspectie
Koning Albert II-laan 15
1210 Brussel

INSPECTIEVERSLAG OVER DE DOORLICHTING

Niveau		BaO
Instellingsnummer		1487
Instelling		Basisschool van het Gemeenschapsonderwijs
	directeur	Sarah CANDREVA
	adres	Noordervest 33 - 3990 PEER
	telefoon	011-61.12.35
	fax	011-61.12.37
	e-mail	bs.peer@g-o.be
	website/URL	www.bs-aandenbogaerd.be www.perenboompje.be
Inrichtende macht/Bestuur		113944 - Scholengroep 15 Limburg Noord te KOERSEL
	adres	Sint-Margrietstraat 13 - 3582 KOERSEL
Scholengemeenschap		118828 - Limburg Noord te PEER
	adres	Noordervest 33 - 3990 PEER
CLB		114397 - CLB van het GO Limburg-Noord/Adite(Beringen) te KOERSEL
	adres	Sint-Margrietstraat 13 - 3582 KOERSEL
Tijdstip doorlichting		van 16 november 2009 tot 18 november 2009
Samenstelling inspectieteam		
Inspecteur-verslaggever		Ann Schelfhout
Teamleden		Cris Hens
Deskundige(n) behorend tot de administratie		nihil
Externe deskundige(n)		nihil
Datum van bespreking met de instelling		4 december 2009

INHOUDSOPGAVE

1 INLEIDING 3
2 RELEVANTE KENMERKEN 4
3 FOCUS VAN DE DOORLICHTING 5
3.1 (Leer)prestaties in de focus 5
3.2 Procesindicatoren en/of -variabelen in de focus 5
3.3 Outputindicatoren en/of -variabelen in de focus 5
4 KWALITEITSPROFIEL 6
5 RESULTATEN 8
5.1 (Leer)prestaties 8
5.2 Schoolloopbaan 12
5.3 Outcomes 12
5.4 Tevredenheid 12
6 ASPECTEN VAN DE WERKING 13
6.1 Algemeen 13
6.2 Personeel 13
6.3 Logistiek 14
6.4 Onderwijskundig 14
7 STERKTES EN ZWAKTES 16
7.1 Relevante aspecten waarin de school goed is 16
7.2 Relevante aspecten die de school kan verbeteren 16
7.3 Relevante aspecten die de school moet verbeteren 16
8 ADVIES 17
9 REGELING VOOR HET VERVOLG 18

1 INLEIDING

Van 16 november 2009 tot 18 november 2009 bezocht de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap uw instelling. Zij deed dit in het kader van haar decretale opdracht om voor de overheid toezicht uit te oefenen op de kwaliteit en de kwaliteitszorg van onderwijsinstellingen. Zij is daarbij bevoegd voor:

- de controle van het studiepeil;
- de naleving van de onderwijsregelgeving;
- de controle op naleving van de wet op de veiligheid, het welzijn en de hygiëne. Overeenkomstig het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 wordt gebruik gemaakt van de mogelijkheid van art. 38 §5 om het toezicht hierop afzonderlijk uit te voeren.

Zij heeft niet de bevoegdheid om individuele personeelsleden te evalueren.

Het toezichtskader dat de inspectie daarvoor gebruikt is het CIPO-model:

- Context: factoren waarop de instelling weinig of geen invloed heeft (bijv. inplanting, wetgeving);
- Input: menselijk potentieel, onderwijsaanbod en materiële middelen;
- Proces: de manier waarop de instelling haar doelstellingen nastreeft;
- Output: de mate waarin de instelling haar doelstellingen bereikt.

Tijdens een doorlichting voert de inspectie volgende activiteiten uit: onderzoek en analyse van documenten en gegevens, observaties en gesprekken.

Het onderzoek mondt uit in een verslag. Dat begint met een opsomming van de relevante kenmerken van de instelling. Daarna volgt een overzicht van de kwaliteitsaspecten die onderzocht worden. De selectie daarvan gebeurt op basis van een vooronderzoek. Dan volgt de synthese in een kwaliteitsprofiel. Het volgende hoofdstuk beschrijft de resultaten. De vooraf vastgelegde procesindicatoren worden dan beoordeeld. In een conclusie worden dan sterke punten, werkpunten en dringende actiepunten opgesomd, waarna een advies aan de overheid wordt geformuleerd. Het verslag eindigt met de regeling voor het vervolgtoezicht.

Het doorlichtingsverslag resulteert in één van drie mogelijke adviezen:

- gunstig;
- beperkt gunstig;
- ongunstig.

Een gunstig advies is noodzakelijk, wil de instelling verder erkend worden en/of verder opgenomen worden in de financierings- of subsidiëringsregeling.

Het verslag moet binnen een termijn van 30 kalenderdagen na ontvangst op een personeelsvergadering integraal besproken worden.

Het verslag is openbaar en kan ongeveer drie maanden na de doorlichting geraadpleegd worden op de website van het departement onderwijs op het adres www.ond.vlaanderen.be/doorlichtingsverslagen of op www.schooldoorlichting.be.

Het verslag mag niet gebruikt worden voor publicitaire doeleinden (bijvoorbeeld met het oog op leerlingenwerving).

2 RELEVANTE KENMERKEN

- recente en frequente directiewissels
- sterke verjonging van het lerarenkops
- oprichting van een freinetafdeling
- De freinetafdeling verhuisde begin dit schooljaar naar afzonderlijke gebouwen op de campus, waaronder enkele modulaire gebouwen, zodat er een duidelijk fysisch onderscheid is tussen de freinetafdeling ‘’t Perenboompje’ en de afdeling ‘Aan den Bogaerd’.
- voor beide afdelingen een stijging van de leerlingenpopulatie de voorbije vijf jaar
- aanwezigheid andere scholen in de onmiddellijke omgeving.

3 FOCUS VAN DE DOORLICHTING

Op basis van het vooronderzoek heeft de inspectie leergebieden en procesindicatoren geselecteerd die in aanmerking komen voor onderzoek tijdens de doorlichting.

3.1 (Leer)prestaties in de focus

Gewoon kleuteronderwijs :

Leergebied
Nederlands
muzische vorming

Gewoon lager onderwijs :

Leergebied
Nederlands
muzische vorming

3.2 Procesindicatoren en/of -variabelen in de focus

Personeel
Professionalisering
Deskundigheidsbevordering
Onderwijs
Begeleiding
Leerbegeleiding

3.3 Outputindicatoren en/of -variabelen in de focus

4 KWALITEITSPROFIEL

De basisschool van het gemeenschapsonderwijs ligt in het centrum van Peer en biedt zowel traditioneel als freinet- basisonderwijs aan, in wat volgt respectievelijk Aan den Bogaerd en 't Perenboompje genoemd. Beide afdelingen profileren zich als aparte scholen. De schoolgebouwen zijn, behoudens het gemeenschappelijk gebruik van de eet- en de turnzaal, volledig gescheiden. Omdat de school kampte met een almaar dalend leerlingenaantal koos ze voor de oprichting van een afdeling die werkt volgens de principes van de freinetmethode. 't Perenboompje opteert voor een sterk accent op het natuurlijk leren ook en vooral om zich te onderscheiden met Aan den Bogaerd want hier zijn ook heel wat freinettechnieken ingeburgerd.

Dit extra aanbod mist zijn wervend effect niet. Het leerlingenaantal stijgt gestaag, ook in Aan den Bogaerd. Zelfs in die mate dat de school haar draagkracht inroept voor het inschrijvingsbeleid. ’t Perenboompje startte twee jaar terug met één kleuterklas. Deze afdeling groeide ondertussen uit tot een basisschool met twee combinatiekleutergroepen ‘classe unique’, een combinatieklas voor de eerste graad en het derde leerjaar. De school kiest bewust voor een geleidelijke groei naar een aanbod voor kinderen van 2,5 tot 12 jaar. Elke afdeling heeft zijn eigenheid en ent haar werking op de kindkenmerken die voor beide scholen heel verschillend zijn. In Aan den Bogaerd beantwoordt ruim de helft van de kinderen aan de gelijke onderwijskansenindicatoren terwijl dit in 't Perenboompje omzeggens niet voorkomt. Het jonge team van de opstartende school, dat bovendien voor de helft is vernieuwd sindsdien, is nog volop zoekende naar een goede afstemming tussen de ideologische uitgangspunten en de maatschappelijke opdracht tot het realiseren en nastreven van de ontwikkelingsdoelen en eindtermen geconcretiseerd in de leerplandoelen.

De school levert veel inspanningen om kwaliteitsvol onderwijs aan te bieden met het oog op de totale persoonlijkheidsontwikkeling. Opvallend en ondersteunend daarvoor zijn de aangename school- en klassfeer, de respectvolle omgang met elkaar en alle kindbetrokkenen en de sterke aandacht voor het welbevinden en de betrokkenheid van de kinderen.

Om het effect van het geboden onderwijs te meten, verzamelt de school voornamelijk gegevens uit het kind- en leerlingvolgsysteem waaronder vele observaties, methodegebonden en genormeerde testen en een externe centrale toets einde basisonderwijs. Voor het leergebied Nederlands wijzen de resultaten op een goed rendement en dit vooral afgezet tegen de schoolpopulatie. De begintoetsresultaten taalvaardigheid voor de eersteklassertjes bevestigen deze conclusie. Voor het leergebied muzische vorming heeft de beschikbare doelenlijst nog groeikansen met het oog op de opvolging van kinderen. Op het moment van de doorlichting beschikt 't Perenboompje omwille van de opstartfase over onvoldoende valide outputgegevens om een uitspraak te doen over de onderwijskwaliteit.

Typerend voor de schoolwerking is de daadkracht waarmee het team omgaat met de gegevens die beschikbaar zijn vanuit leerlingen- en andere evaluaties van aspecten van de schoolwerking. Vanuit een kritische interpretatie ervan selecteert de school prioriteiten. Hierop volgt een implementatietraject waarin veel aandacht gaat naar visievorming, sensibilisering en het uitzetten van acties. Het opvolgen van de afspraken en coachen gebeurt permanent en structureel. De hieraan gekoppelde vele en verschillende nascholingsinitiatieven en het benutten van interne en externe deskundigheid zijn ondersteunend. Effecten van deze strategie blijven niet uit. Dit blijkt onder meer uit de gelijkgerichtheid waarin leraren een flexibele klasorganisatie hanteren, waar de verschillende groeperings- en werkvormen veel kansen bieden tot differentiatie.

Wat opvalt en heel schoolspecifiek is dat de leraren dit klasmanagement als vanzelfsprekend beschouwen. Dit is ondersteunend voor een zorgbeleid dat uitgaat van een breed gedragen visie waarin de leraar de eerstelijnsverantwoordelijke is. De leraar gelijke onderwijskansenbeleid ondersteunt de differentiatievormen. In de uitbouw van haar zorgwerking heeft de school veel aandacht voor de mogelijkheden van de kinderen. Het team doet inspanningen om zicht te krijgen op de beginsituatie van elk kind en werkt op planmatige wijze en binnen een duidelijk gestructureerde werking aan onderwijs op maat. Het werken in meerdere niveaus en het gedifferentieerd contractwerk zijn er voorbeelden van. Na de kindbesprekingen op het intern en multidisciplinair overleg, neemt het team passende maatregelen. Voor kinderen met extra zorg opent de groepsleerkracht een logboek of stelt de leerkracht gelijke onderwijskansenbeleid een handelingsplan op. Verschillende teamleden hebben het nog moeilijk om bij de voorbereiding van het overleg de juiste hulpvraag te stellen. Voor sterkere leerlingen voorziet het team aangepaste activiteiten en initiatieven. Sommige kinderen kunnen een beroep doen op bijzondere pedagogische maatregelen of volgen een individueel leertraject. Het team benadrukt het belang van de ouderbetrokkendheid in het zorg- en ontwikkelingsproces op school. Voor een duidelijker beeld over de groei van elk kind kan het dossier functioneler geordend worden.

Voor de onderzochte leergebieden Nederlands en muzische vorming hanteert het team consequent de leerplannen en de ontwikkelingsdoelen en eindtermen als referentiekaders. Het team gebruikt deze doelen om de volledigheid van het ontwikkelingsaanbod te bewaken. Over- en onderaanbod worden meteen opgespoord en bijgestuurd. Uit documenten, gesprekken maar vooral uit de geobserveerde lessen blijkt dat voor de teamleden de visie en de uitgangspunten van de leerplannen inspirerend zijn voor de invulling van de dagelijkse klaspraktijk. Vanuit het dagelijkse leven en vanuit het kind creëert het team functionele leersituaties, waarbij veelal meerdere leergebieden als een samenhangend geheel aangeboden worden. Doe-onderwijs, interactief en samenwerkend leren - het leren van met en door elkaar - krijgen veel kansen. Het team legt voor Nederlands een sterk accent op de schooltaalvaardigheid en neemt hiervoor tal van initiatieven. Voor muzische vorming voorzien de teamleden krachtige leeromgevingen waarin beschouwen, genieten, experimenteren en reflecteren veel aandacht krijgen. In ’t Perenboompje kan het spontaan leren extra kansen krijgen door het verrijken van de klasinrichting.

In Aan den Bogaerd werkt het kleuterteam vanuit de leerplandoelstellingen thema’s uit. Ze putten voor hun aanbod uit verschillende bronnen en interne deskundigheid. In de lagere afdeling hanteert het team voor Nederlands een onderwijsleerpakket dat aangevuld wordt met eigen materialen. Voor de lessen muzische vorming benutten de leraren onder meer de interne deskundigheid en de materialen uit de hoekenkast. Recent is op vraag van de leerlingen de wekelijkse groepsoverschrijdende atelierwerking opgestart. Hierin krijgen alle domeinen evenwichtige aandacht. Een thematische en projectmatige benadering zorgt in de beide niveaus voor een geïntegreerde benadering en voor horizontale samenhang. In 't Perenboompje krijgt het aanbod structureel invulling met de principes van natuurlijk leren. Vanuit de vragen van de kinderen, tijdens de praatrondes, worden – op maat van het kind of een groepje kinderen - onderzoekjes georganiseerd en werkpakketten opgemaakt. Voor de invulling hiervan put het team uit de orthotheek. In het kader van het optimaal gebruik van de onderwijstijd dient aandacht te gaan naar de middagmaal-tijd bij de kleuters van Aan den Bogaerd en voor 't Perenboompje naar de laatkomers.

Een enthousiast zorgteam dat voortdurend impulsen geeft, een directeur die structureel en permanent coacht en opvolgt en het open team dat dynamisch en geëngageerd is, schuwen de vernieuwingen niet. Overleg, respect voor alle schoolbetrokkenen, samenwerking, nascholing en netwerking ook en vooral aangestuurd door de scholengemeenschap maken van deze school een lerende organisatie waar innovatie alle kansen krijgt.

De inspectie besluit de doorlichting met een gunstig advies. Alle teamleden van Aan den Bogaerd en 't Perenboompje bewijzen heel wat in hun mars te hebben. Vanuit hun open blik kan dit team de uitdaging aan om met de aanbevelingen van dit verslag voluit te gaan voor nog kwaliteitsvoller onderwijs.

5 RESULTATEN

5.1 (Leer)prestaties

5.1.1 Kleuteronderwijs

Het onderzoek van de (leer)resultaten levert voor de leergebieden in de focus volgende conclusies op in verband met het **nastreven** van ontwikkelingsdoelen:

Nederlands

Voldoet

Vaststellingen

- Vanuit een rijk aanbod en een doelgericht onderwijsleerproces streeft de school de ontwikkelingsdoelen in voldoende mate na. De school kan op basis van valide en betrouwbare gegevens aantonen dat er voldoende leeropbrengst is.
- De leerplandoelen zijn richtinggevend voor het aanbod van leerinhouden. Op basis van de ontwikkelingsdoelen verifiëren de leraren geregeld hun aanbod, wat samen met resultaten en observaties van kleuters kan leiden tot bijsturingen. Terugkerende activiteiten en permanente hoeken zijn ook opgenomen in een vast doelenoverzicht.
- Uit de keuze voor taalvaardigheidsonderwijs als thema voor het gelijke onderwijskansenbeleid en het hieruit voortvloeiende talenbeleidsplan blijkt het belang dat de school hecht aan goed taalonderwijs. Het talenbeleidsplan beschrijft de schoolvisie geënt op de buurt- en voor beide afdelingen de specifieke kind- en schoolkenmerken. Het actieplan somt de taalstimuleringsinitiatieven op van de voorbije jaren en het lopende schooljaar, en voorziet evaluatiemomenten voor bijsturing en borging.
- In de meeste groepen krijgen anderstalige kleuters volgens een vierfasig stappenplan een aangepast taalaanbod. Dat deze aanpak effectief is blijkt uit de gerichte observaties: bijna 80% van deze kleuters beheerst het Nederlands in die mate dat ze zich duidelijk verstaanbaar kunnen maken.
- Leerkrachten dragen in hun denken en handelen de visie op de principes van taalvaardigheidsonderwijs uit. De wijze waarop ouders betrokken worden bij het ontwikkelingsproces van hun kleuter is tekenend hiervoor.
- Verder worden allerlei taalstimuleringsactiviteiten op kindniveau ondersteund door gerichte en actuele materialen met onder meer de klaspop, praatplaten, het fotohuis, de ontdek- en verteltafel en doedozen. Op leerkrachtniveau zijn de actuele bronnenmaterialen, de gerichte nascholingen en het leren van elkaar ondersteunend voor een aangepaste taaldidactiek en een taalkrachtig klasklimaat. Zo staat momenteel voor Aan den Bogaerd een taligere invulling van de hoeken in de aandacht.
- De kleuteronderwijzeressen van Aan den Bogaerd bieden de leerinhouden van de verschillende leergebieden vanuit geselecteerde relevante doelen geïntegreerd aan via thema's. In hun uurrooster zijn er specifieke momenten met een uitgesproken klemtoon op het leergebied Nederlands. Via allerlei groeperings-, spel- en werkvormen komen de verschillende leerdomeinen evenwichtig aan bod. In de themakeuze en de begrippenlijsten krijgen het nastreven van continuïteit en de gradatie aandacht. Verder zijn het consequente gebruik van de leerplandoelen, het vele formele en informele overleg en de ervaring van de kleuterjuffen ondersteunend voor een gradueel opgebouwd taalaanbod en de didactische aanpak.
- De kleutergroepen van 't Perenboompje zijn ingedeeld volgens het principe van classe unique: alle leeftijden in één groep. De jongste kleuters van 't Perenboompje worden regelmatig apart gegroepeerd waarbij een begeleidster een rijk en gevarieerd aanbod voorziet. Zij slaagt er in om reeds bij deze jongste kleuters de freinetpedagogie in de praktijk om te zetten. In de classe unique krijgt het aanbod structureel invulling vanuit de vragen van de kinderen via de vele praatrondes en via de hoeken. Onderzoekgroepjes werken vervolgens een thema uit met ondersteuning van het bronnenmateriaal uit de orthotheek en aangevuld met het verrijkend materiaal aangebracht door een verantwoordelijk ouder. Kinderen krijgen gestuurde opdrachten op basis van tests en/of observaties en voor de oudste kleuters in functie van de voorbereiding op de overgang naar het eerste leerjaar. De school in opstart is almaar zoekende naar meer diepgang en een evenwicht in een gestructureerde vertaling van de freinettechnieken op de klasvloer. Zo biedt het basisaanbod in de hoeken alsnog onvoldoende kansen tot ontwikkelingsstimulering gelet op de drie leeftijden.

- Zowel de functionele klasinrichting als de leerkrachtenstijl in Aan den Bogaerd getuigen van een krachtige leeromgeving. Ze zijn afgestemd op de ontwikkeling van de ontluikende taalvaardigheden van de kleuters. In de kleutergroepen is het aanbod in verscheidene speelwerkplekken voldoende taalstimulerend verrijkt, in voorkomend geval vanuit het actuele thema. Kleuteronderwijzeressen creëren aangestuurde en spontane taalgebruiksituaties en ze investeren zowel in het begrijpen van verbale informatie als in het begrijpen van de relatie tussen verbale en non-verbale informatie.
- De leraren verruimen de boekenhoek in samenwerking met de bibliotheek. Ook de uitstappen en de waarnemingsmomenten ervaren ze als verrijkend voor de taalvaardigheden. Occasioneel gaan ze in op externe kleutergerichte initiatieven of evenementen met een sterk talige component.
- Er is heel wat gerichte en permanente aandacht voor het opvolgen van de taalontwikkeling bij de kleuters. Genormeerde tests, informele en formele besprekingen en observaties zijn daarvoor de instrumenten. Vanuit een eerder gebruikt systeem streeft het team naar een schooleigen kleutervolgsysteem met gerichte observaties voor de verschillende domeinen. Om een goed beeld te krijgen op taalontwikkeling van elke kleuter observeren de kleuterjuffen veelvuldig.
- Onder impuls van de kwaliteitscel van de scholengemeenschap neemt de school begintoetsen taalvaardigheid af van de eersteklassertjes. De resultaten worden geïnterpreteerd en beantwoorden ruimschoots aan de verwachtingen. De wijze waarop de school en de scholengemeenschap omgaat met dit centraal aangereikte instrument getuigt van deskundigheid en daadkracht.

Muzische vorming

Voldoet

Vaststellingen

- Werkjes van de kleuters, foto’s, documenten en het onderwijsleerproces geven aan dat het team vanuit leerplanrealisatie en vanuit deskundigheid ambieert voor dit leergebied de ontwikkelingsdoelen na te streven bij zo veel mogelijk kleuters.
- De ontwikkelings- en leerplandoelen zijn richtinggevend voor het aanbod en de consecutiviteit van leerinhouden. Op basis van dit doelenoverzicht verifiëren de leraren geregeld hun aanbod, wat samen met resultaten en observaties van kleuters kan leiden tot bijsturingen. Bij terugkerende activiteiten en permanente hoeken verwijst het team in het vast doelenoverzicht ook naar doelen muzische vorming.
- Voor het domein muziek beschikt de school over een leerlijn. Verder organiseerde de school eind vorig schooljaar een teamstudiedag voor een opfrissing van de doelen en de uitgangspunten van de leerplannen onder leiding van de vakleerkracht muzikale opvoeding. Deze leraar geeft elke klasgroep om de twee weken muziekles. Dat deze interne deskundigheid grondig benut wordt, blijkt uit de consequente en gerichte observaties van de muzieklessen door de groepsleraar ten voordele van capaciteitsversterking. Het geobserveerde onderwijsleerproces en de gesprekken tonen de effecten hiervan: het denken en handelen sporen met wat het leerplan voorschrijft.
- Er is intentionele aandacht voor het stimuleren van de creativiteit. De beschouwende dimensie komt aan bod door het bijwonen van theater- en andere voorstellingen en het bespreken van eigen kleutercreaties. Kleuters krijgen ruimschoots kansen om te exploreren, te experimenteren en te reflecteren. In 't Perenboompje is de dagelijkse afsluitronde bedoeld om proces- en productevaluatie te doen van activiteiten, eigen gedrag en werkjes.
- De kleuteronderwijzeressen bieden de leerinhouden van de verschillende domeinen geïntegreerd aan via thema’s, onderzoeken en in terugkerende momenten zoals het onthaal of in de hoeken. Verder zijn er naast de muzische tussendoortjes veelvuldig uitgesproken muzische activiteiten die aansluiten bij de verschillende leerdomeinen. De lokalen in Aan den Bogaerd hebben een inrichting en materialen die kleuters muzische prikkels geven, aansluitend bij het lopende thema.
- Om de leerinhouden voor muzische vorming in te kleden, vallen de leraren terug op eigen ervaring en op mettertijd verworven en zelfgemaakt thematisch materiaal. De hoekenkasten in Aan den Bogaerd en de orthotheek in 't Perenboompje bieden een rijk aanbod van bronnenmateriaal, ook aangevuld met wat ouders/kinderen aandragen. Daarnaast en almaar meer vindt het kleuterteam inspiratie op internet.
- De leerkrachten volgen de mate waarin kleuters leerplandoelen voor dit leergebied bereiken, beperkt op. De opvolging van de muzische ontwikkeling bestrijkt nog niet het volledige spectrum van de leerplandoelen en de verschillende leerdomeinen. Ze blijft bijna uitsluitend beperkt tot meestal frequente, spontane en gerichte observaties van de technische vaardigheden.

5.1.2 Lager onderwijs

Het onderzoek van de (leer)resultaten levert voor de leergebieden in de focus volgende conclusies op in verband met het **realiseren** van eindtermen en leerplannen:

Nederlands

Voldoet

Vaststellingen

- De school kan met valide en betrouwbare gegevens aantonen de eindtermen te bereiken bij zo veel mogelijk leerlingen. Het team legt voor de externe centrale toets einde basisonderwijs goede resultaten voor en dan vooral gerelateerd aan de leerlingenkenmerken. Deze resultaten en de conclusies worden gecommuniceerd met alle teamleden en worden vertaald in acties in het gelijke onderwijskansenbeleidplan. Dit is onder meer het geval voor begrijpend lezen en taalbeschouwing. Op het moment van de doorlichting beschikt 't Perenboompje omwille van de opstartfase over onvoldoende valide outputgegevens om een uitspraak te doen over de onderwijskwaliteit.
- Op basis van de leerplandoelen verifiëren de teamleden geregeld hun aanbod, wat samen met resultaten en observaties van kinderen kan leiden tot bijsturingen.
- Het team volgt de taalontwikkeling van de leerlingen voor de verschillende leerdomeinen regelmatig op via permanente observaties, de taalwerkpakketten, de leerpakketgebonden en voor de technisch-cognitieve aspecten ook met genormeerde toetsen. Om een zicht te krijgen op hun beginsituatie is er voor instromers en risicoleerlingen ook een begintoets. Vanuit dezelfde optiek neemt de school bij de eersteklassertjes een begintoets taalvaardigheid af. Het team is zoekende naar een aangepast leerlingvolgsysteem voor de domeinen begrijpend lezen, taalbeschouwing en stellen.
- Uit de keuze voor taalvaardigheidsonderwijs als thema voor het gelijke onderwijskansenbeleid en het hieruit voortvloeiende talenbeleidsplan blijkt het belang dat de school hecht aan goed taalonderwijs. Leerkrachten dragen in hun denken en handelen de visie op de principes van taalvaardigheidsonderwijs uit. De school ambieert met een interactieve aanpak, met aangepaste en coöperatieve werkvormen de taalvaardigheidscompetenties van de leerlingen te versterken. In Aan den Bogaerd koos het team onder meer daarom recent en resoluut voor project- en atelierwerk per graad.
- De groepsleraren van Aan den Bogaerd besteden conform de leerplanvoorschriften de nodige lestijden aan dit leergebied en er is een redelijk evenwicht tussen de leerdomeinen, meestal aangestuurd vanuit een wekelijks opgestelde planning.
- Om de leerinhouden aan te reiken, vertrouwen de leerkrachten op een onderwijsleerpakket dat geverifieerd en bijgestuurd werd met het oog op het waarborgen van de leerplanrealisatie. Dit pakket en de bijsturingen ervan volgen de meeste groepsleraren nauwgezet op, hetgeen ook de continuïteit en de gradatie verzekert.
- Het ontwikkelen en bevorderen van spreek- en luistervaardigheden krijgt vooral kansen via laagdrempelige en geïntegreerde activiteiten. Verschillende gespreks- en werkvormen lokken functioneel en spontaan spreken en luisteren uit. Occasioneel zijn er ook specifieke spreek- of luisteractiviteiten. In 't Perenboompje beschikt het team over een aparte leerlijn voor de domeinen spreken en luisteren.
- Het taalonderwijs vertrekt in de freinetafdeling expliciet vanuit de principes van natuurlijk leren. Voor lezen en schrijven betekent dit een sterk geïndividualiseerde aanpak inspelend op het ontwikkelingstraject van elk kind. Wat de kinderen aanbrengen in de praat-, ventilatie- en afsluitrondes is de basis om doelen te selecteren en een aangepaste klasorganisatie en aanbod te voorzien voor de komende periode. Het team put voor de invulling uit het bronnenmateriaal van de orthotheek. De groepsleerkracht maakt vervolgens voor elk kind een werkpakket op. De school in opstart is alsnog en almaar zoekende naar meer diepgang en een evenwicht in een gestructureerde vertaling van leerplandoelen en de freinettechnieken op de klasvloer. De kans bestaat dat het spontaan leren minder kansen krijgt door de materiaalsobere klasinrichting.
- Het leergebied lezen krijgt in Aan den Bogaerd sinds vorig schooljaar explicietere aandacht, met stevige accenten op functioneel technisch én begrijpend lezen met het oog op het bevorderen van het leesplezier. Nascholing heeft deskundigheidsversterkende effecten. Voor zwakkere lezertjes organiseert de school preventieve en remediërende activiteiten.
- Naast de regelmatige samenwerking met de bibliotheek, gaat de school in op evenementen en initiatieven voor leesbevordering. Verder is er in de meeste klassen een rijk ingevulde en gevarieerde leeshoek die meestal sfeervol is ingericht, wat stimuleert tot lezen.

- Binnen het leerdomein schrijven krijgen inhouden die inspelen op spelling en creatief schrijven vulling vanuit het onderwijsleerpakket, vanuit de leefwereld van het kind en vanuit de gespreksrondes. In 't Perenboompje zijn de vrije teksten veelal het uitgangspunt om doelen en een gelinkt aanbod uit andere leergebieden en domeinen te selecteren.
- In Aan den Bogaerd zorgen zelfgemaakte wandplaten en platen bij het onderwijsleerpakket ervoor dat kinderen kunnen terugvallen op denkkaders die ondersteunend zijn bij vooral spelling en taalbeschouwing. Soms zijn ze daarom ook in een verkleinde versie aangebracht op de lestafels van de leerlingen.

Muzische vorming

Voldoet

Vaststellingen

- Leerlingenwerk, foto's, documenten en het onderwijsleerproces geven aan dat het team vanuit leerplanrealisatie en vanuit deskundigheid ambieert de leerplandoelen voor dit leergebied bij zo veel mogelijk leerlingen te bereiken. De school neemt deel aan een externe centrale toetsen einde basisonderwijs. Deze resultaten en de conclusies, ook over de achterliggende visie en aanpak, worden alsnog niet gecommuniceerd met alle teamleden met het oog op een kritische reflectie op het eigen muzisch aanbod, de evaluatie en het pedagogisch-didactisch handelen.
- De eindtermen en de leerplandoelen zijn richtinggevend voor het aanbod en de consecutiviteit van leerinhouden. Op basis van dit doelenoverzicht verifiëren de teamleden geregeld hun aanbod, wat kan leiden tot bijsturingen.
- Voor het domein muziek beschikt de school over een leerlijn. Verder organiseerde de school eind vorig schooljaar voor een opfrissing van de doelen en de uitgangspunten van het leerplan een teamstudiedag onder leiding van de vakleerkracht muzikale opvoeding. Deze leraar geeft elke klasgroep om de twee weken muziekles. Dat deze interne deskundigheid grondig benut wordt, blijkt uit de consequente en gerichte observaties van de muzieklessen door de groepsleraar ten voordele van capaciteitsversterking. Het geobserveerde onderwijsleerproces en de gesprekken tonen de effecten hiervan: het denken en handelen sporen met wat het leerplan voorschrijft.
- Er is intentionele aandacht voor het beschouwende luik en het stimuleren van de creativiteit. Kinderen krijgen kansen om te experimenteren en te reflecteren. In 't Perenboompje is de dagelijkse afsluitronde bedoeld om proces- en productevaluatie te doen van activiteiten, eigen gedrag en werkjes.
- De kinderen van Aan den Bogaerd gaven in de leerlingenbevraging aan, naar aanleiding van de evaluatie van de projectwerking, meer te willen werken aan muzische vorming. Daarom startte het team de wekelijkse klasdoorbrekende atelierwerking. Er zijn afspraken voor een evenwichtige verdeling van het aanbod voor de verschillende domeinen. Naast de atelierwerking is er ook een geïntegreerd aanbod tijdens projecten en meerdaagse extramurosactiviteiten maar ook met het leergebied Nederlands en lichamelijke opvoeding. Leerkrachten van de onderbouw reserveren voor muzische vorming wekelijks bijkomend nog een halve lestijd. Verscheidene leraren tonen zich al vaardig in het aanbieden van een muzische activiteit binnen contractwerk.
- Om de leerinhouden voor muzische vorming in te kleden, vallen de leraren terug op eigen ervaring en op internet. De hoekenkasten in Aan den Bogaerd en de orthotheek in 't Perenboompje bieden een rijk aanbod van (bronnen)materiaal, ook aangevuld met wat ouders/kinderen aandragen. Leraren gebruiken regelmatig informatie- en communicatietechnologie om muzische activiteiten te verrijken. Het domein media krijgt op die manier een concrete invulling.
- De opvolging van de muzische ontwikkeling blijft bijna uitsluitend beperkt tot meestal frequente, spontane observaties. De rapportering is vooral gericht op inzet en motivatie. De leraren wenden de beschikbare leerlijn alsnog niet aan om gerichte proces- en productevaluaties uit te bouwen op niveau van de groep en van het kind.

5.2 Schoolloopbaan

5.3 Outcomes

5.4 Tevredenheid

6 ASPECTEN VAN DE WERKING

6.1 Algemeen

6.2 Personeel

6.2.1 Professionalisering

De vaststellingen over de uitvoering van de processen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- de ondersteuning van het onderwijs- en leerproces
- het vooropstellen en bewaken van effecten
- de integratie van onderwijsontwikkeling en -innovatie
- het operationaliseren van een gedragen visie.

6.2.1.1 Deskundigheidsbevordering

Vaststellingen

- De school heeft een uitgesproken visie op deskundigheidsbevordering. Dit resulteert in verschillende initiatieven voor opleiding en vorming van haar personeelsleden, zowel op individueel als op teamniveau. Het nascholingsplan beschrijft vanuit de specifieke school-/kindkenmerken de visie, de doelstellingen en de wederzijdse organisatorische en onderwijskundige verwachtingen. De schoolafspraken over de evaluatie en de disseminatie van de gevolgde opleidingen worden meestal uitgevoerd.
- Het team bepaalt in haar beleidsplan prioriteiten met doelstellingen op lange en korte termijn, waaruit het nascholingsaanbod voortvloeit. De school kiest prioriteiten op basis van de doorlichtingsresultaten, van de behoeftepeiling voortvloeiend uit de functioneringsgesprekken en van de gangbare vernieuwingen voornamelijk binnen de zorgwerking. Dat de school de gewoonte heeft om vanuit leerlingresultaten vernieuwingen te bepalen tekent de professionaliteit waarmee de interne kwaliteitszorg wordt aangestuurd, ook in het kader van haar maatschappelijke verantwoording.
- Vanuit deze kritische houding investeert het beleid in visieontwikkeling, sensibilisering, het vastleggen van afspraken en in een transparant systeem van opvolging en coaching. Dit resulteert in het opstarten van nieuwe initiatieven. Interne deskundigheid wordt hierbij ruimschoots benut. Voortrekkers van vernieuwingsinitiatieven worden gevraagd hun ervaringen te delen. Via collegiaal leren krijgen vernieuwingen een draagvlak binnen het ganse team en krijgen ze hun plaats in de concrete klaspraktijk. Soms hospiteren teamleden bij elkaar. De directeur volgt de beoogde effecten op de werkvloer op en koppelt hieraan acties voor borgen of bijsturen. Dat deze vernieuwingsaanpak resultaten heeft, blijkt uit de gelijkgerichtheid waarop onder meer de differentiatiemodellen en de projectwerking worden uitgevoerd.
- De school gaat meermaals in op het aanbod van de pedagogische begeleidingsdienst. Meer nog en op vraag van de school wordt deze dienst doelgericht betrokken bij het begeleidingstraject van de opstartende school en dit zowel op leerkracht- als op schoolniveau. Verder laat het team van ’t Perenboompje zich door de directeur en externe experts hoogfrequent en regelmatig begeleiden. Ondersteunend hiervoor zijn enerzijds de inzet, enthousiasme en motivatie van de personeelsleden en anderzijds – en ook vooral - de deskundigheid en de coachingscapaciteiten van de directeur.
- De directeur stuurt en geeft richting aan de competentieontwikkeling van de teamleden door onder meer haar aanwezigheid op de vele en verschillende overlegmomenten, het opvragen van documenten en de doorloopbezoeken. Duidelijke communicatiekanalen zoals de recente opstart van het elektronisch platform, ondersteunen de deskundigheidsontwikkeling van het team. Op de teamvergaderingen krijgen, naast praktisch-organisatorische agendapunten, onderwijskundige thema’s voldoende aandacht.
- Met het oog op competentieversterking worden regelmatig formele klasbezoeken georganiseerd, soms ook kaderend in een prioriteit. Op de bijgewoonde les volgt een begeleidingsgesprek en een verslag waarin zowel competentiegerichte bevestiging als ontwikkelingsgerichte doelstellingen zijn opgenomen. Hieruit groeien wel eens initiatieven tot individuele nascholing.

- Nog vanuit deskundigheidsbevorderend standpunt organiseerde de directeur bij haar aanstelling, individuele functioneringsgesprekken gebaseerd op een gestructureerde zelfevaluatie. Hiermee trachtte het beleid de beginsituatie van een aantal teamkenmerken in kaart te brengen om de ontwikkelingsdynamiek verder aan te kunnen sturen. De effecten hiervan blijken uit de openheid, het wederzijdse vertrouwen en de gezamenlijke doelgerichtheid van het team.
- Teamleden getuigen van vernieuwingsbereidheid en staan open voor deskundigheidsbevordering. Hierdoor ontstaan veel prioriteiten. Toch vinden omzeggens alle teamleden dit niet als belastend omdat ze de vernieuwingen zinvol vinden in het belang van het ontwikkelingstraject van het individuele kind.
- De scholengemeenschap draagt bij tot de professionalisering en de ontwikkelingsdynamiek. Zo zijn er de initiatieven voor netwerking, voor de gezamenlijke navormingen en in het kader van het personeelsbeleid: de aanvangsbegeleiding, de functieomschrijvingen en het evaluatiebeleid. Typerend voor deze initiatieven is de aandacht op scholengemeenschapsniveau voor de kwaliteitszorg van haar scholen.
- De praktische gids voor beginnende leraren en het schoolwerkplan zijn ruim en helder uitgewerkt en geven veel informatie over de schoolorganisatie en de vooropgestelde verwachtingen. Een schoolinterne mentor ondersteunt de begeleiding van beginnende leraren.

6.3 Logistiek

6.4 Onderwijskundig

6.4.1 Begeleiding

De vaststellingen over de uitvoering van de processen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- de ondersteuning van het onderwijs- en leerproces
- het vooropstellen en bewaken van effecten
- de integratie van onderwijsontwikkeling en -innovatie
- het operationaliseren van een gedragen visie
- het gebruik van interne gegevens voor evaluatie en bijsturing
- het gebruik van externe gegevens voor evaluatie en bijsturing.

6.4.1.1 Leerbegeleiding

Vaststellingen

- De school kan bogen op een traditie van zorgverbreding. De noodzaak hieraan blijkt uit het grote aantal kinderen dat beantwoordt aan de gelijke onderwijskansen-indicatoren van Aan den Bogaerd waarvan voornamelijk het opleidingsniveau van de moeder kenmerkend is. Voor de laatste cyclus koos het team voor preventie en remediëring van leerachterstanden en taalvaardigheidsonderwijs wat meteen ook het zorgbeleid en ruimer, de visie van de school bepaalt.
- De zorgcel bestaat uit de directeur, de leerkracht gelijke onderwijskansen en de zorgcoördinator. Dit orgaan zet de bakens van de zorgwerking uit op school-, leerkracht- en kindniveau. Kenmerkend is de sterke aandacht voor opvolging, coaching en ondersteuning van de leerkrachtvaardigheden in functie van de algemene zorg.
- De gezamenlijke bekommernis voor het welzijn van de kinderen weerspiegelt zich in een schoolklimaat waarin een respectvolle omgang met en tussen de kinderen en de aandacht voor hun welbevinden ertoe leidt dat ze zich thuis voelen. Het enthousiasme en de motivatie van de directeur en haar team dragen daartoe bij.
- Daarnaast vindt de school het belangrijk te investeren in de kind- en schoolbetrokkenheid van ouders die groot is. Vooral in 't Perenboompje krijgen ouders verantwoordelijkheden voor een vlot lopende organisatorische en pedagogische werking.

- De algemene leerbegeleiding gaat uit van het pedagogisch-didactisch handelen dat sterk begeleidend, ondersteunend en interactief is. De leraren tonen een goede didactische opbouw van de activiteiten met veel aandacht voor reflectie. Ze hanteren conform de schoolafspraken een als voor alle teamleden vanzelfsprekende flexibele klasorganisatie, met verschillende groeperings- en werkvormen. Deze aanpak bevordert interactie, samenwerking en zelfstandig werken. Klasdoorbrekende activiteiten komen veelvuldig voor. Het team neemt geregeld betrokkenheids- en motivatieverhogende initiatieven. Een voorbeeld is het visualiseren van het dagverloop, samen met de kinderen opgebouwd.
- Behalve het belang aan welbevinden, is ook de gerichte aandacht voor het voorkomen van leerachterstanden tekenend voor de algemene leerbegeleiding. In de zorgvisie vervullen de groepsleraren vanuit preventief standpunt een centrale rol als eerstverantwoordelijke. Ze wenden op een gerichte wijze diverse vormen van differentiatie aan.
- In de lagere afdeling werken de teamleden van Aan den Bogaerd voor wiskunde bewust en in aanvang voor Nederlands met een korte instructie en schakelen ze snel over tot actie (ADI: activerende directe instructie). Vormen van pre-teaching en verlengde instructie, het inschakelen van een minimeester en andere aspecten van coöperatief leren komen veelvuldig voor. Naast differentiatie in tempo en niveau bij het maken van toepassingen, hanteren de groepsleraren contractwerk, soms met een geïntegreerde hoekenwerking. Alle leraren werken de contractwerken uit volgens de gradueel opgebouwde schoolafspraken met aandacht voor een gedifferentieerde invulling. De leraar gelijke onderwijskansenbeleid ondersteunt de klasinterne differentiatie op vaste momenten en bijkomend vanuit de behoeften van de groepsleraren. Kleuteronderwijzeressen differentiëren sterk momentaan en zo nodig ook gericht en gepland, vanuit onder meer het aanbod van materialen en de ondersteuning bij de uitvoering.
- De kinderen van 't Perenboompje krijgen vanuit de principes van natuurlijk leren een individueel aanbod en worden vervolgens opgevolgd via het begeleiden tijdens onderzoekjes en het werken aan de geïndividualiseerde leerpakketjes.
- Naast en parallel met het preventief standpunt opteert het team vanuit het remediërend standpunt, meermaals vanuit foutenanalyses, voor een kindondersteuning zowel naar een lager niveau als naar een hoger niveau. Kinderen die het moeilijker hebben krijgen compenserende maatregelingen. Zo volgt de school onder meer consequent een beleid voor kinderen met dyslexie. Andere kinderen volgen, in samenspraak met de ouders, een eigen leertraject waarbij de eindtermen het uitgangspunt zijn.
- Op schoolniveau gelden de nodige afspraken om een zo accuraat mogelijk beeld van de beginsituatie van alle ontwikkelingsaspecten van ieder kind te bekomen en om leervorderingen op te volgen. De school is zoekende naar een uitbreiding van het kind- en leerlingvolgsysteem om op basis van valide resultaten een breder zicht te krijgen op de totale persoonlijkheidsontwikkeling van het kind.
- Het rijk gevarieerd orthodidactisch en bronnenmateriaal van de zorgklas is sterk ondersteunend voor de zorgwerking op groeps- en kindniveau, maar ook op schoolniveau. De beschikbare inventaris stimuleert leerkrachten tot het gebruiken van dit materiaal.
- Leerlinggebonden overleg gebeurt tijdens het intern en multidisciplinair overleg waarbij de zorgcel en de groepsleerkracht en in voorkomend geval de medewerker van het centrum voor leerlingbegeleiding aanwezig zijn. Hierin worden vanuit allerlei observatiegegevens conclusies getrokken en acties vastgelegd. Knap is de wijze waarop de bijzondere leermeesters hierbij betrokken zijn.
- Om deze kindbesprekingen efficiënter te laten verlopen, hanteert het team een gestructureerd formulier. Van de groepsleerkracht wordt verwacht de hulpvraag concreet te omschrijven. Een aantal teamleden vindt dit moeilijk. Voor sommige zorgkinderen maakt de groepsleerkracht een logboek, voor anderen stelt de leerkracht gelijke onderwijskansenbeleid een (groeps)handelingsplan op. Externe derdelijnshelpers werken complementair door vanuit hun deskundigheid relevante tips en informatie door te geven aan de groepsleerkrachten.
- Elke groepsleerkracht beschikt over een zorgmap. Het is een verzameling van alle groeps- en individuele kindgegevens. Om de groei van individuele kinderen in kaart te brengen en de vorderingen en de evoluties te interpreteren zijn de beschikbare gegevens in het kinddossier minder functioneel geordend.
- De dagelijkse onderwijstijd is niet altijd efficiënt ingevuld. Voor de kleuters in Aan den Bogaerd wordt onderwijstijd aan het middagmalen besteed. In 't Perenboompje komen een aantal kinderen regelmatig te laat naar school.

7 STERKTES EN ZWAKTES

7.1 Relevante aspecten waarin de school goed is

- Een open, dynamisch, vernieuwingsbereid en vooral geëngageerd team ambieert en realiseert kwaliteitsvol onderwijs.
- De ouderbetrokkenheid krijgt veel aandacht. In 't Perenboompje opteert het team voor een onderwijsondersteunende samenwerking met ouders: ze worden betrokken als verantwoordelijke bij pedagogische aspecten van de schoolwerking.
- De leraren streven ernaar te werken vanuit de uitgangspunten en de doelen van de leerplannen. De wijze waarop het onderwijsleerproces - voor de beide leergebieden Nederlands en muzische vorming - verloopt, is tekenend hiervoor. Verschillende outputgegevens bevestigen positieve resultaten en dan vooral in relatie tot de schoolpopulatie.
- Het team tekent voor ‘een zorgzame school’. Dat blijkt alvast uit een sterke eerstelijnszorg waarbij de groepsleraren individualiseren en differentiëren. Een als voor alle teamleden vanzelfsprekende flexibele klasorganisatie, met verschillende groeperings- en werkvormen, draagt daartoe bij.
- Het zorgbeleid is uitgezet in eenduidige procedures, functionele instrumenten en overleg. Ze schragen het zorgcontinuüm dat de leraren moeiteloos uitleggen. Vanuit preventief standpunt worden de kinderen goed opgevolgd in hun ontwikkeling via systematische en permanente observaties. Kinderen aanspreken op hun individueel ontwikkelingsniveau is een verworvenheid. Hierbij gaat niet alleen aandacht naar de kinderen met leer- en ontwikkelingsmoeilijkheden maar ook naar hoogbegaafden.
- Veelvuldig formeel en informeel overleg, de zorgcel van de scholengemeenschap en de netwerking zijn structuren die ervaringsuitwisseling, competentieverhoging en gelijkgerichtheid bevorderen. Ondersteunend voor de schoolontwikkeling zijn de deskundigheid en de coachingsvaardigheden van het beleid.
- Het team interpreteert voortdurend en kritisch aspecten van de schoolwerking via onder meer tevredenheidsonderzoeken en onderwijsopbrengsten. Hieruit worden prioriteiten geselecteerd om de werking bij te sturen. Binnen de vernieuwingstrajecten is er structurele aandacht voor visievorming en sensibilisering. Het opvolgen van vastgelegde afspraken gebeurt consequent en binnen een transparant systeem.

7.2 Relevante aspecten die de school kan verbeteren

- Het team kan een optimaler gebruik van de onderwijstijd nastreven wanneer de kleuters van Aan den Bogaerd middagmalen en door laatkomers in 't Perenboompje te voorkomen.
- Met het oog op een functioneel gebruik van de beschikbare gegevens kan het kinddossier efficiënter geordend worden.
- Voor muzische vorming kunnen de leraren de beschikbare leerlijn aanwenden om proces- en productevaluaties op niveau van de groep en van het individuele kind uit te voeren.
- De school in opstart is alsnog en almaar zoekende naar meer diepgang en een evenwicht in een gestructureerde vertaling van leerplandoelen en de freinettechnieken op de klasvloer. Het spontaan leren kan extra kansen krijgen door het verrijken van de basisinrichting in de klas, ook in functie van de differentiatie in de kleuterafdeling met het systeem van classe unique.

7.3 Relevante aspecten die de school moet verbeteren

8 ADVIES

In uitvoering van het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning en financiering **GUNSTIG**.

9 REGELING VOOR HET VERVOLG

Nihil

Namens het inspectieteam, de inspecteur-verslaggever

Ann Schelfhout

Datum van verzending aan de directie en het schoolbestuur:

Voor kennisname

De directie/het schoolbestuur

Sarah Candreva